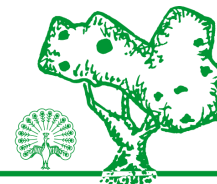

NIEUWSBRIEF

Stichting Natuur- & MilieuPlatform Ermelo

oktober 2023 jaargang 19, nr.2

Van het bestuur

Na een, volgens sommigen, typische Nederlandse zomer heeft het NMP weer zaken opgepakt. De volgende activiteit is **De Nacht van de Nacht**, op zaterdagavond **28 oktober 2023**. Naast de jaarlijkse presentaties met telescopen en het Stellarium zijn er ook weer lezingen en wandelingen. Vorig jaar waren er wat problemen met de wandelingen. Door het grote succes (en het goede weer) waren de groepen vaak veel te groot. Ook sloten mensen tussentijds aan. Organisatoren van Schapedrift gaan kijken hoe dit in goede banen geleid kan gaan worden. Op de site van Schapedrift (schapedrift.nl) komt te zijner tijd het programma te staan met de nieuwe aanpak.

Groen loont!

Onze notitie 'Groen loont!' is onlangs geactualiseerd en aan alle fracties in de gemeenteraad toegestuurd, met daarbij het aanbod om de notitie te komen toelichten. We hebben dat inmiddels bij de fracties van EénErmelo en Progressief Ermelo kunnen doen. Dat werden zinvolle gesprekken. Van de overige fracties hebben we tot op heden helaas geen reactie ontvangen, ondanks ons herhaald verzoek. Dat is jammer, want er worden steeds weer (bouw)projecten uitgevoerd waarbij het groen onder druk komt te staan.

Monitoren

De gemeente Ermelo heeft de KNNV en het NMP gevraagd om de planten, die langs de Lijsterlaan in een groenstrook zijn ingezaaid, te monitoren. Dat gaan we doen. In een volgende nieuwsbrief leest u meer.

Korte terugblik

Zaterdag 20 mei stond in het teken van biodiversiteit. Dick Dooyewaard (KNNV'er en vrijwilliger van natuurtuin De Zandkamp) had deze dag georganiseerd. Na een inleiding over biodiversiteit en het belang daarvan voor de mensheid was er een rondleiding door de natuurtuin De Zandkamp en in het Voedselbos in ontwikkeling. Fête de la Nature op 2 september was ook dit jaar erg succesvol. Mede door het mooie weer waren er bezoekers die genoten van de tuin, de poffertjes, de presentaties en de muziek. Ook aan activiteiten, zoals schilderen, schaken en knutselen met hout werd volop deelgenomen. De deelnemers aan de uitgestelde nachtvlinderavond op 5 september hadden prachtig, rustig weer en genoten van al het fraais dat rondvloog. Met diverse presentaties waren wij aanwezig: in de Fabriek tijdens Open Monumentendag en in het Huis van Ermelo tijdens Spot On, de opening van het culturele seizoen.

Overeenkomst

De vrijwilligers die werkzaam zijn in de natuurtuin hebben nu officieel een stuk werkterrein erbij. Ze hielden de omgeving van de grote waterpartij al bij, maar nu heeft de gemeente haar waardering kenbaar gemaakt en is er een overeenkomst gemaakt. Op pagina 4 is hier meer over te lezen.

Agenda

OpenDeur 28 oktober 25 november 27 januari 2024	10.15 uur open 10.30 uur start Paddenstoelen Vogels en de winter Sterrenbeelden
--	--

Natuurcursus met KNNV (vervolg) 9 en 11 november	Dood hout leeft!
---	-------------------------

Eerste datum: theorie in De Witte Heide
Tweede datum: excursie
Informatie en opgave: [website noordwestveluwe.knnv.nl](http://website.nordwestveluwe.knnv.nl)

Werken in de natuurtuin De Zandkamp

Op de vrijdagmorgen zijn we vaak aanwezig. Belangstelling om aan de slag te gaan? Bel 0341 - 554126 of mail naar info@nmpermelo.nl

De bomen van Markt 2.0

Gert Schuurman heeft ingesproken tijdens de politieke avond op 20 september over de plannen voor de herinrichting van de Markt, **71 bomen worden gekapt** om 360 parkeerplaatsen aan te kunnen leggen. Met provinciale subsidie worden er dan o.a. 18 bomen teruggeplant, in het kader van voorkomen van hittestress. Gert heeft de raadsleden gewezen op de tegenstrijdigheden hiervan, gezien de vastgestelde visies op o.a. Duurzaamheid en Groen. Ook Martin van Leussen heeft ingesproken en gepleit voor meer aandacht voor groen en fietsen. Ermelo's Weekblad en de Ermelosche Courant schreven er een artikel over waarbij de inbreng van het NMP goed voor het voetlicht werd gebracht. Zie onze website. Nu hopen dat de raad een duurzame beslissing neemt!

Energie- en Tuincoaches

De Energie- en Tuincoaches werkten vanuit Veluwe Duurzaam voor de Ermelose burger. Nu de gemeente het contract met Veluwe Duurzaam heeft opgezegd en met REL (Regionaal Energie Loket) in zee is gegaan was de plek van deze coaches onduidelijk geworden. Het NMP is (voorlopig?) het onderdak van de coaches geworden. Veel coaches zijn ook actief in de werkgroep duurzaamheid van het NMP, dus deze werkwijze is vrij logisch.

De burger kan via een link op de REL-website het advies van de coaches aanvragen. De coaches komen naar de burger toe en adviseren **gratis**. Ga naar <https://regionaalenergieloket.nl/ermelo> of klik op de link via onze website.

Duurzame Huizen Route
28 oktober en 4 november 2023.

Wat is er mis met dit plantje? Zie pagina 3

Dinsdag 11 juni 2023 hebben we een gesprek gehad met Patrick Reeuwijk, directeur van Het Pakhuis. Het was een goed en verhelderend gesprek. Maar er blijft onduidelijkheid over duurzaamheidsstaken.

De reden voor het gesprek was de commotie die is ontstaan rondom een mededeling van de gemeente over de mogelijke komende bezuinigingen op cultuur, waar het museum Het Pakhuis deel van uit maakt. Het Pakhuis riep iedereen op om een petitie te ondertekenen om de gemeentelijke subsidie voor Het Pakhuis te redden. Want met minder subsidie zouden er geen activiteiten meer mogelijk zijn, dat was hun standpunt.

Het NMP heeft deze petitie niet ondersteund en heeft dat laten weten. Ook stoorde ons de oproep op Facebook van Het Pakhuis waaruit werd gesuggereerd dat zonder hun professionele inzet er geen Boomfeestdag meer georganiseerd kan worden. Het NMP heeft dit gedurende 15 jaar, samen met de gemeente, enkel met vrijwilligers gedaan. Ons lukte het dus wel. Dit tot het moment dat het moest worden overgedragen aan Het Pakhuis.

Wij zijn zeker GEEN tegenstander van Het Pakhuis en we zullen het betreuren als Het Pakhuis daadwerkelijk zou verdwijnen. Maar wat speelt er voor het NMP dan wel?

Even terug naar het begin

Toen Het Pakhuis in 2010 haar deuren opende was de 'ondertitel' Centrum voor Erfgoed, Natuur en Milieu. Dus ook milieu en duurzaamheid hoorde daarbij. Het NMP kon haar duurzaamheidsactiviteiten niet zelf meer uitvoeren, want volgens de gemeentelijke ambtenaren was dat voortaan de taak van Het Pakhuis.

Het NMP liep stuk op deze constructie, maar merkte ook dat Het Pakhuis het thema ook niet oppakte. Te horen was dat het museale karakter niet te combineren is met het uitdragen van duurzaamheid.

Hoe zit het nu?

Het blijkt uit de subsidieverstrekking van de gemeente aan Het Pakhuis, dat er geen onderscheid wordt gemaakt in taken. Het wordt als één bedrag overgemaakt zonder enige voorwaarden (uitzondering de Open Monumentendag). In het huidige takenpakket staan dus geen natuur, milieu en duurzaamheidszaken. Ook bij de aanstelling van de huidige directeur is er geen sprake geweest van de opdracht tot duurzaamheidsactiviteiten, zo begrepen wij van Reeuwijk.

Op zich wel vreemd, vinden wij, omdat er betaalde werknemers zijn die vanaf 2010 al in Het Pakhuis werkzaam zijn en in de beginjaren wel aandacht hiervoor hadden. Bijvoorbeeld het basisscholenproject over duurzaamheid, ontwikkeld door de Hanze Hogeschool, is uitgezet via Het Pakhuis. Waarschijnlijk is niet voor niets de ondertitel 'centrum voor erfgoed, natuur en milieu' op een gegeven moment weggehaald.

Andere koers

Duidelijk werd ons dat Het Pakhuis een andere koers is gaan varen dan bij de start in 2010 was beoogd, maar dat in de gemeentelijke optiek nog wel wordt gewerkt conform de 2010 situatie. Maar ook dat het nu onduidelijk is hoe de gemeente de duurzaamheidsactiviteiten gaat aansturen en faciliteren. Want het REL (Regionaal Energie Loket) fungeert louter als een energieloket.

Kortom: het NMP is zeker voor behoud van Het Pakhuis. Ook als het enkel een museaal karakter heeft. We willen dan wel graag zien dat de gemeente geld vrijmaakt om duurzaamheidsactiviteiten binnen de gemeente te ondersteunen. Er moet vanuit de gemeente duidelijk worden wie dan deze taken vorm en inhoud gaat geven en gaat uitvoeren. Want nu doet niemand het.

Het probleem van stikstof.

Stikstof is uiterst belangrijk voor planten en dus ook voor landbouwgewassen. Het bevordert de groei van de plant en de fotosynthese, en is het nodig voor de opbouw van eiwitten en DNA. Ook voor mens en dier is het een energiebron en bouwstof voor het lichaam.

Stikstof (N₂) is een gas dat zich in de lucht bevindt en is onschadelijk. Lucht bestaat voor 78% uit stikstof. Het probleem zijn de chemische verbindingen met stikstof die wel schadelijk zijn voor mens, plant en dier. Zoals de verbinding stikstofoxiden door uitstoot van verkeer en industrie. En ammoniak, de verbinding van stikstof met (kunst)mest.

Wat is het probleem voor de natuur in onze omgeving

Momenteel is er sprake van een teveel aan schadelijke stikstofverbindingen die neerslaan op en in de grond. Wij leven hier op arme zandgrond met de daarbij groeiende vegetatie zoals heide, helmgras en andere plantjes. Doordat er te veel stikstofverbinding, dus groeivoeding, op de grond neerdaalt wordt de grond minder schraal en vruchtbaarder.

Kijk in het rond op de heide

Heel sterk is het te zien op de Groevenbeekse Heide die zeer intensief gebruikt wordt als hondenuitlaatterrein. De vergrassing, de opkomst van bramenstruiken en boompjes nemen de heidevegetatie langzaam over. Maar ook de Ermelose Heide heeft het moeilijk. Als dit zo doorgaat krijgen wij hier alleen bos als natuur. Een monocultuur. Waarbij ook specifieke zand- en heidefaunaleven verdwijnen.

Is een monocultuur erg?

Als het Nederlandse ecosysteem wordt verstoord heeft dat ernstige gevolgen. Heide bijvoorbeeld is belangrijk voor bijen en vlinders, en zij zijn met name erg belangrijk voor het bestuiven van vruchtbomen. Straks geen appels en peren meer? Als die er niet meer zijn verdwijnen ook soorten vogels, zowel insectenetende als vruchtetende wegens gebrek aan voedsel. Kunnen wij leven in een monocultuur?

facebook

Jacobskruiskruid

We liepen in augustus over een zandweg in Zuidoost Drenthe. Op een aanhanger achter een bestelbusje lagen geel bloeiende planten. Drie mannen waren bezig om deze planten uit de wegberm te verwijderen. Jacobskruiskruid. Deze plant is giftig voor paarden. Als ze in het veld staan zullen de paarden het niet eten, maar in het hooi herkennen de paarden deze planten niet en eten ze. Kans op een leveraandoening.

Artikel

Dit staat op 18 augustus 2023 in dagblad Trouw:

‘Met mythes gevoed, gaan boeren op kruistocht.’ De kop van de column van Patrick Jansen. Hierin beschrijft hij eerst de plant jacobskruiskruid. De mooi gele bloeiende plant is een lust voor het oog en een formidabele voedselbron voor insecten. De vlinderstichting telde meer dan 150 soorten die erop foerageren, waaronder vlinders, bijen, kevers en vliegen. De meeste mensen kennen de plant doordat er fel geelzwarte rupsen van de sint-jacobsvlinder op zitten. Rupsen van een dagactieve nachtvlinder die weer mooi zwart-rood getekend is.

Daarna gaat Patrick in op de gifbaarheid van deze plant. De plant produceert pyrrolizidine alkanoiden, een gifstof om zich tegen vraat te beschermen. Paarden, maar ook rundersoorten kunnen niet tegen dit gif en grazen daar omheen. Maar als ze hooi krijgen waar deze plant in zit, eten ze dat wel op. Krijgen ze erg veel binnen, dan kunnen ze doodgaan aan leverbeschadiging. Boeren en paardenhouders willen dat gemeenten en natuurterreinbeheerders deze plant in hun terreinen en wegbermen verwijderen. Liefst voordat het zaad gevormd wordt zodat de plant zich moeilijk kan verspreiden.

Sterftegevallen

Dit jaar voert Farmers Defence Force een campagne om de plant helemaal uit te roeien. Maar de gedocumenteerde sterftegevallen onder paarden is echter opvallend laag. In Nederland zijn slechts 5 meldingen binnengekomen bij het in 2020 gesloten meldpunt die met zekerheid zijn gerelateerd aan de dood door jacobskruiskruid. Nederland telt 400.00 paarden. Onlangs is er in het Verenigd Koninkrijk een groot onderzoek geweest. Vanuit pathologie laboratoria zijn er 72 paarden gemeld en via dierenartsenpraktijken 122 stuks waarbij met zekerheid vastgesteld is dat de doodsoorzaak jacobskruiskruid is. Dit is weinig, gerelateerd aan de miljoen paarden die in de UK rondlopen.

Natuurlijk is het erg voor een paardenhouder als jouw dier sterft door leverbeschadiging veroorzaakt door jacobskruiskruid. Maar een kanttekening is echter dat de leveraandoening ook veroorzaakt kan zijn door vergiftiging door mycotoxines. Veroorzaakt door schimmels die in slecht gedroogd hooi voorkomen. Het verschil tussen deze oorzaak en de dood door jacobskruiskruid is niet eenvoudig vast te stellen. Door andere onderzoeksmethoden kan men het wel achterhalen. Maar doordat dit een kostbare zaak is wordt dat meestal niet gedaan.

Gif?

Bij de bestrijding van jacobskruiskruid worden vaak alternatieve feiten naar voren gebracht. Zo wordt beweerd dat pyrrolizidine alkanoiden schadelijk zijn voor insecten; dat honingbijen het gif verzamelen en het zo in honing komt in concentraties die gevaarlijk zijn voor de mens. Zelfs dat het gif door de huid van de mens kan doordringen. Vaak worden foto's van de 'gevaarlijke' plant verspreid, maar dat is vaak geen jacobskruiskruid maar andere geel bloeiende planten zoals boerenwormkruid en zelfs de teunisbloem.

Naast de campagne van Farmers Defence Force is ook de BBB van mening dat deze inheemse plant, in tientallen verkiezingsprogramma's als een 'invasieve soort' beschreven, bestreden moet worden.

Biodiversiteit

Hopelijk komt het besef dat veilig veevoer een eigen verantwoordelijkheid is van de veehouder zelf. Zo zijn er foerageerbedrijven die garant staan voor de levering van goed hooi zonder resten van jacobskruiskruid.

Dus zorgen om een belangrijke inheemse plant die een belangrijke schakel is in de biodiversiteit.

JACOBSKRUISKRUID, LEGT NIET ALLEEN VEE EN MENSEN OM, MAAR VEROORZAAKT OOK STERFTE ONDER BIJEN!
29 juli 2021

Is het laksheid? Onverschilligheid? Onderschatting? Of simpelweg onkunde van natuurterreinbeheerders, waterschappen, Rijkswaterstaat, gemeentes en provincies? Vooral dat laatste argument **kan niet waar zijn** met betrekking tot de gevaren van **Jacobskruiskruid** (Senecio Jacobaea), aangezien daarover al sinds begin 2000 wordt gepubliceerd! De plant die in de negentiger jaren door onbenullen werd gezaaid "omdat ie zulke vrolijke gele bloemen had", bleek al snel een gigantische sluipmoordenaar te zijn. (zie website FDF)

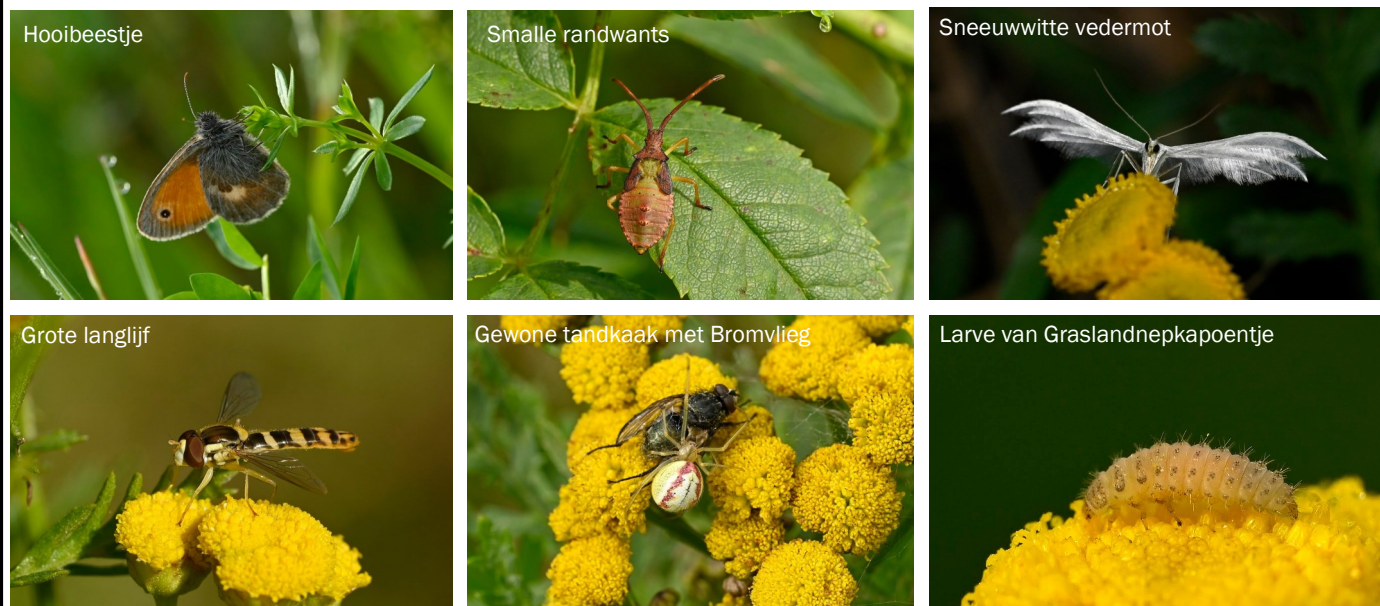
Word donateur van de Stichting NMP voor minimaal € 15,00 per jaar

Het natte voorjaar werd gevolgd door een periode van droogte. Gelukkig voor ons, natuurtuinliefhebbers, werd het na eind juni een 'ouderwetse' Nederlandse zomer. Regen en opklaringen. Niet al te hoge temperaturen. Goed voor de tuin. Nu, in deze mooie nazomer, zijn er nog bloeiende planten zoals toortsen, slangenkruid, rode klaver, boerenwormkruid, grijskruid. Ook de zaden en vruchten zijn vaak een lust voor het oog. En wie er oog voor heeft, ziet ook heel wat insecten en spinnen. Alhoewel, berichten over een drastische daling van het aantal insecten gaat deels ook op voor de natuurtuin. Zowel dagvlinders als nachtvlinders zijn minder talrijk. Voor andere insecten geldt het iets minder. Wantsen bijvoorbeeld zijn er volop. Anderzijds treffen we ook soorten aan die we nog niet eerder zagen. De larve van het graslandnepkapoentje, verwant aan het bekende lieveheersbeestje. In sommige streken worden lieveheersbeestjes ook wel kapoentje genoemd.

Het water in de grote vijver is de hele zomer op niveau gebleven. Na de buien steeg het weer. Na een aantal dagen zag je het effect van het inzakken van water op de stuwwal. Langzaam stroomt het in westelijke richting en wordt de kweldruk groter. Helaas wordt er nog veel water door sloten in het westelijk buitengebied richting Randmeren afgevoerd. Deze sloten staan grotendeels van de tijd, ondanks de 'Nederlandse zomer' toch droog.

Maandag 22 mei 2023 was een mooie dag voor de imkers van bijenstal 'Onder de Pannen', de KNNV en het NMP. De natuurtuin De Zandkamp is door de gemeente officieel uitgebreid met het terrein oostelijk van de wal langs het klompenpad. Wethouder Ronald van Veen was naar de natuurtuin gekomen om een samenwerkingscontract te tekenen waarin werkafspraken vastgelegd zijn. De wethouder sprak zijn waardering uit naar de vrijwilligers van de natuurtuin, en hij had een cadeau voor ze: zaden van inheemse planten die hier groeien. De wethouder benadrukte het belang van biodiversiteit en was trots dat vrijwilligers zich zo inzetten voor een pareltje in Telgt.

Hans Pieters heeft op onze website weer veel mooie foto's, gemaakt in de natuurtuin, aan het bestand toegevoegd.

Stichting Natuur- & MilieuPlatform Ermelo

Contactgegevens:
 Gert Schuurman
 Zwaluwstraat 47
 3853 CB Ermelo
 Tel.: 0341 55 41 26
 Website:
 www.nmpermelo.nl
 E-mail: info@nmpermelo.nl
 Twitter: @nmpermelo
 IBAN: NL 76 RABO
 0397756402

Heeft u een Biocom die buiten gebruik is of wilt u graag een Biocom hebben?
 Voor nadere informatie en contact:
 info@nmpermelo.nl of
 telefoon 06 245 16 599 (Sjoerd Venema)

Werkgroep Thuiscomposteren
 troubleshooters voor composteren
 en makelaars cv (compostvaten).

Advies energiebesparing of zonnepanelen.
 Geheel vrijblijvend en niet gebonden:
Gecertificeerd Energie Coach
 Han Kattenwinkel
 Ruud de Jong
 Piet de Zwarte
 Aart Hoogendoorn
 Karla Grevelink (tuincoach)
 info@nmpermelo.nl

Stap voor stap naar een betere wereld...

Weinig kilometers
 op de eettafel

Koop lokaal
 Beter voor het milieu
 Beter voor ons allemaal

OPROEP
 Wij zoeken vrijwilligers die willen meehelpen in de buitenlessen van onze projecten.
 Belangstelling? info@nmpermelo.nl of tel. (0341) 554126